

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/105/2014
Identifikačné číslo spisu: 5012897124
Dátum vydania rozhodnutia: 25.03.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Eva Sakálová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:5012897124.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Y., bývajúceho v Q., proti žalovanému VÝVOJ Martin, a.s., Komenského č. 19, Martin, zastúpenému doc. JUDr. Ivetou Ďurčateľovou, advokátkou so sídlom v Martine, Kollárova č. 35, o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a o náhradu mzdy, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 5 Cpr 1/2011, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 9. októbra 2013 sp. zn. 7 CoPr 3/2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 9. októbra 2013 sp. zn. 7 CoPr 3/2013 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

Okresný súd Martin rozsudkom (v poradí druhým) zo 7. februára 2013 č.k. 5 Cpr 1/2011-133 žalobu žalobcu o určenie, že okamžité skončenie jeho pracovného pomeru dané mu žalovaným 15. augusta 2011 k 16. augustu 2011 je neplatné, jeho pracovnoprávny vzťah naďalej trvá a žalovaný je povinný zaplatiť mu náhradu mzdy zamietol s tým, že o trovách konania rozhodne samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil poukazom na § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce a vykonaným dokazovaním, na základe ktorého mal preukázané, že žalobca neodborne vykonal zvary do základného materiálu na hliníkovom zvarenci, ktorý bol následne zmätočný. Postupoval tak napriek tomu, že nemal oprávnenie na zváranie hliníka a jeho pracovné zaradenie vo funkcii technológa ho oprávňovalo iba na koordinovanie zvárania. Týmto konaním porušil vnútorné smernice žalovaného, ktoré podrobne upravujú postup zamestnancov pri jednotlivých pracovných úkonoch. Zdôraznil, že dôvera takéhoto pracovníka bola dôvodne narušená, zamestnávateľ by sa nemohol spoľahnúť, že tento pracovník v budúcnosti by sa správal v záťažových situáciách inak. Uviedol, že žalobca počas práce pre žalovaného nebol disciplinárne postihovaný, ani nedošlo u neho k porušeniu pracovnej disciplíny, avšak samotná táto skutočnosť podľa názoru súdu nemôže byť rozhodujúca pre posúdenie jeho konania, keď závažným spôsobom porušil pracovnú disciplínu. Na dokreslenie osoby žalobcu ako zamestnanca poukázal na žalovaným predložené rozhodnutie Národného bezpečnostného úradu, kde je konštatované, že ide o osobu, ktorá nemôže byť považovaná za

bezpečnostne spoľahlivú, pretože uviedla nepravdivé údaje pri bezpečnostnom pohovore a preukázala svojím konaním nedôveryhodnosť vo vzťahu k ochrane utajovaných skutočností.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobcu rozsudkom z 9. októbra 2013 sp. zn. 7 CoPr 3/2013 rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým žalobu o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru zamietol, zmenil tak, že určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru dané žalobcovi žalovaným listom z 15. augusta 2011 k 16. augustu 2011, je neplatné. V ostatnej časti rozsudok okresného súdu zrušil a v tomto rozsahu mu vec vrátil na ďalšie konanie. Súhlasil so záverom súdu prvého stupňa, že presné a dôsledné dodržiavanie technologických postupov a technickej disciplíny upravených vo vnútorných smerniciach žalovaného je pre posúdenie intenzity porušenia pracovnej disciplíny významné kritérium. Táto skutočnosť je však len jedným z hľadísk, ktoré treba zobrať do úvahy pri právnom posúdení, či konanie zamestnanca je závažným porušením pracovnej disciplíny odôvodňujúcim okamžité skončenie pracovného pomeru. Odvolací súd prihliadol na zistenia týkajúce sa osoby žalobcu ako zamestnanca, jeho doterajší postoj k plneniu pracovných povinností, ako aj k situácii, za ktorej došlo k porušeniu pracovnej disciplíny. Žalobca nesprávnosť svojho postupu priznal, svojou iniciatívou zabezpečil odstránenie nedostatku, ktorý spôsobil. Cieľom žalobcu nebolo poškodenie žalovaného alebo získanie vlastného majetkového prospechu. Zároveň žalobca nebol zo strany žalovaného hodnotený v súvislosti s plnením svojich pracovných úloh negatívne. Rozsudok okresného súdu z uvedeného hľadiska nepovažoval za správny a preto ho krajský súd zmenil a žalobe vyhovel a následne zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie v zamietajúcom výroku na náhradu mzdy.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 238 ods. 1 O.s.p. a ako dovolací dôvod § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. t.j., že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Zdôraznil, že dôvod, pre ktorý bol so žalobcom okamžité skončený pracovný pomer bolo konanie žalobcu, ktoré bolo zo strany žalovaného ako jeho zamestnávateľa vyhodnotené ako porušenie pracovného postupu a technologickej disciplíny. Každý zamestnávateľ má možnosť stanoviť si mieru intenzity porušenia pracovnej disciplíny u svojich zamestnancov s prihliadnutím na charakter činnosti, ktorú vykonáva. Spoločnosť žalovaného je spoločnosť so špecializovaným zameraním svojej činnosti v oblasti obrannej techniky. Zaoberá sa vývojom, výskumom a výrobou technológií pre ozbrojené sily, záchranné zložky. Akékoľvek porušenie, či vybočenie zo striktno stanovených pravidiel upravujúcich technologický postup pri výrobe tak nemôže byť akceptovateľné. Podľa názoru dovolateľa, súd prvého stupňa správne vyhodnotil konanie žalobcu ako závažné porušenie pracovnej disciplíny. Žalobca ako zamestnanec stratil dôveru u žalovaného. Žiadal rozsudok odvolacieho súdu zmeniť.

Žalobca sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie žalovaného smeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej a preto je procesne prípustné.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté

rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (v znení účinnom do 31. decembra 2014), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Vady v zmysle § 237 O.s.p. dovolateľ nenamietal a tieto v dovolacom konaní nevyšli najavo.

Ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa (§ 211 ods. 2 O.s.p.).

Z ustanovenia § 125 O.s.p. vyplýva, že za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

V zmysle ustanovenia § 220 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Z ustanovenia § 213 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7.

Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 3 O.s.p.).

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom. Podmienkou zmeny rozhodnutia v takomto prípade je teda skutočnosť, že odvolací súd sám opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu, odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, tvoriacemu podklad pre rozhodnutie v danej veci.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyvodil odlišné skutkové a na ich základe aj právne závery ako súd prvého stupňa bez toho, aby vo veci v potrebnom rozsahu opakovol dokazovanie.

Ak sa však odvolací súd chcel odchyliť od skutkových zistení súdu prvého stupňa na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, mal dokazovanie v zmysle § 213 ods. 3 O.s.p. sám v potrebnom rozsahu opakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. Len takýto postup je aj v súlade so zásadou priamosti a ústnosti občianskoprávneho konania. Je neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným zisteniam, vedúcim k záveru o opodstatnenosti žaloby, dospel iba na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa.

Súd prvého stupňa s odkazom na § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce a vykonané dokazovanie považoval okamžité skončenie pracovného pomeru pre porušenie pracovnej disciplíny (definované v okamžitom skončení pracovného pomeru z 15. augusta 2011) zvlášť hrubým spôsobom žalobcom za dôvodné a preto žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti jeho skončenia, zamietol. Podľa názoru súdu prvého stupňa okolnosť, že žalobca počas výkonu práce pre žalovaného nebol disciplinárne postihovaný, ani nedošlo u neho k porušeniu pracovnej disciplíny, nemožno považovať za rozhodujúcu pre posúdenie jeho konania, keď závažným spôsobom porušil pracovnú disciplínu. Odvolací súd bez ďalšieho dospel k opačným právnym záverom, keď rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobe vyhovel, majúc za to, že okamžité skončenie pracovného pomeru dané žalobcovi žalovaným listom z 15. augusta 2011 k 16. augustu 2011 je neplatné. Súhlasil síce s tým, že presné a dôsledné dodržiavanie technologických postupov a technologickej disciplíny upravených vo vnútorných smerniciach

žalovaného je pre posúdenie intenzity porušenia pracovnej disciplíny významné kritérium, no túto skutočnosť považoval za jednu z hľadísk, ktoré treba zobrať do úvahy pri právnom posúdení, či konanie zamestnanca je závažným porušením pracovnej disciplíny odôvodňujúcim okamžité skončenie pracovného pomeru. Odvolací súd však svoje úvahy pri posúdení otázky intenzity porušenia pracovnej disciplíny dôležitej pre voľbu spôsobu rozviazania pracovného pomeru a tak vymedzenie hypotézy právnej normy obsiahnutej v § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce (čo inak závisí od úvahy súdu), ďalej nerozvádza. Dovolací súd ďalej poznamenáva, že doterajšia súdna prax už dostatočne vymedzila hľadiská, na ktoré súd prihliadne pri skúmaní intenzity porušenia pracovnej disciplíny. Treba súhlasiť s názorom odvolacieho súdu, že súd okrem iného prihliadne aj na osobu zamestnanca. Súd prvého stupňa s odkazom na vykonané dokazovanie toto kritérium vyhodnotil v neprospech žalobcu. Odvolací súd i napriek tomuto záveru súdu prvého stupňa, za rozhodujúce považoval pozitívne zistenia ohľadne osoby žalobcu ako zamestnanca a to bez toho, aby pre takýto záver mal dostatok podkladov, keď dokazovanie neopakoval ani nedoplňil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné poukázať na to, že konanie pred súdom musí zabezpečiť pre účastníkov konania spravodlivú ochranu ich práv a záujmov (tzv. fair process). Na zabezpečenie tejto ochrany priznáva Občiansky súdny poriadok účastníkovi viaceré procesné práva, medzi ktoré patrí aj právo vyjadrovať sa k tvrdeným skutočnostiam, navrhovať dôkazy na ich vyvrátenie a vyjadrovať sa k právnym dôsledkom z nich vyplývajúcim.

Odvolací súd si tak nezadovážil rovnocenný zákonný procesný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p., a preto sú jeho skutkové a na ne nadväzujúce právne závery zatiaľ predčasné a dovolaciemu súdu neprislúcha v súčasnom štádiu konania oprávnenie na ich hodnotenie.

Z uvedeného vyplýva, že konanie odvolacieho súdu je postihnuté inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). K takejto vade bol dovolací súd povinný prihliadnuť, i keď by nebola uplatnená ako dôvod prípustného dovolania (§ 242 ods. 1 veta druhá v znení účinnom do 31. decembra 2014).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.) a to aj v akcesorickom zrušujúcom výroku týkajúcom sa náhrady mzdy.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.